

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Всеукраїнського круглого столу на тему:
«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ
КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ»**

09 грудня 2025 року

м. Біла Церква – 2025 р.

5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003, ратифікована Україною Законом України від 18.10.2006 №251-V URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text

УДК 342.9

Малишко І.М., ст. викладач

кафедри публічно-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: Inna_83@ukr.net

МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ПОДАТКОВОГО ПРАВА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА АНТИКОРУПЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ

У тезах розглянуто питання забезпечення прав людини у сфері податкових відносин, акцентовано на міжнародних стандартах захисту прав платників податків та сучасних антикорупційних механізмах. Проаналізовано проблеми реалізації прав у податковій сфері та запропоновано шляхи їх ефективного захисту.

Ключові слова: права людини; податкове право; антикорупційні механізми; платники податків; міжнародні стандарти.

Однією з найактуальніших проблем сучасного податкового права є забезпечення дотримання прав людини у процесі адміністрування податків. Міжнародні стандарти прав людини, закріплені у відповідних конвенціях, пактах та рішеннях міжнародних органів, формують правові гарантії для платників податків та накладають зобов'язання на держави щодо законності, прозорості та справедливості податкових процедур [1, с. 47-49].

В умовах сучасного економічного та соціального розвитку податкове законодавство ускладнюється, що створює ризики свавільного тлумачення норм контролюючими органами та порушення прав платників податків. Недостатній контроль за діяльністю посадових осіб, низька прозорість процедур та обмежене використання електронного адміністрування посилюють ці ризики. Антикорупційні механізми, що включають прозорість податкових процедур, цифровізація процесів, незалежний контроль та моніторинг діяльності податкових органів, є ключовими для забезпечення захисту прав людини у податковій сфері [2, с. 8-10].

Міжнародні механізми захисту прав людини також відіграють важливу роль у податкових спорах. Платники податків, права яких були порушені, можуть звертатися до міжнародних органів, таких як Комітет ООН з прав людини, Європейський суд з прав людини, що дозволяє реалізувати принцип верховенства права навіть у разі недосконалості національної системи захисту [3].

Сучасні виклики у сфері податкового права пов'язані зі складністю адміністрування, ризиком зловживань посадових осіб, недостатнім рівнем цифровізації та прозорості, а також зростанням корупційних проявів. Особливо це актуально у періоди економічної нестабільності або воєнного стану, коли розширюються повноваження державних органів, а громадський контроль знижується [4].

Для ефективного захисту прав платників податків пропонується комплексний підхід, що включає:

- закріплення гарантій прав платників податків у законодавстві;
- впровадження електронного адміністрування та прозорих процедур;
- превентивні антикорупційні заходи, включно з внутрішнім контролем та моніторингом діяльності посадовців;
- забезпечення можливості оскарження рішень податкових органів у судовому та адміністративному порядку;
- активне використання міжнародних механізмів захисту прав людини;
- підвищення правової культури платників податків та посадових осіб [5].

Реалізація цих заходів сприятиме зміцненню довіри громадян до держави, зниженню рівня корупції та забезпеченню справедливості у сфері оподаткування, що є важливою умовою розвитку правової держави та інтеграції України до європейського правового простору.

Список використаних джерел

1. Маценко М.В. Міжнародні механізми контролю за дотриманням прав людини. Київ: КНЕУ, 2022. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/afc80e6d-efc2-4267-b433-0004a3091e47>
2. Повалена М.В. Конституційно-правовий аспект міжнародних засобів захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні. Львів, 2021. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4799>
3. Захист прав людини та правозахисна діяльність у сфері податкових відносин. Львів, 2020. URL: <https://lv.tax.gov.ua/baner/vseukrainskiy-tijden-prava/278358.html>
4. Махиніч Н. Процесуальні норми податкового права як юридична гарантія захисту прав та законних інтересів платників податків. Чернівці, 2021. URL: <https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/47>
5. Павлюк А.Ю. Право на податок: концептуальний аспект. Ужгород, 2022. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/315496>